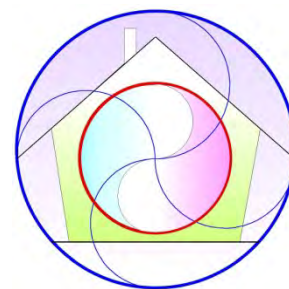

HET AUTONOME HUIS

URBAN RENAISSANCE PROJECTS

NIEUWSBRIEF NR 17 - SEPT - JAARGANG 2014

De inhoud van deze gratis nieuwsbrief mag gebruikt worden voor publicaties en onderricht, mits bronvermelding en de vermelding van de auteur.

Auteur: Hugo Vanderstadt - architect en stedenbouwkundig ontwerper.

NIEUWE ARCHITECTUUR VOOR DE NIEUWE STAD - DEEL I

DEEL I

- 1.. De Vlaamse bouwmeester = foute discussie.
- 2.. De historische oorzaak van de verschraling.
- 3.. De oude en nieuwe grondstromen.
- 4.. De herwaardering van het ornament.
- 5.. Urban renaissance.
- 6.. Een gereedschapskist voor de nieuwe stad

ACTUA

- 1.. Biolandbouw: de oplossing voor de wereldwijde voedselschaarste.
- 2.. De betaalbare velocar komt uit de USA.
- 3.. Foute maatregelen tegen de files rond Brussel.
- 4.. Besancon heeft low cost tram.
- 5.. Baanwinkels zuigen stadscentra leeg.

1.. DE VLAAMSE BOUWMEESTER = FOUTE DISCUSSIE.

De discussie over het afschaffen van de Vlaamse Bouwmeester heeft heel wat stof doen opwaaien en nu het stof is gaan liggen is het interessant om eens goed te bezinnen of het sop de kool wel waard is. Men vermijdt o.i. de essentie van de discussie.

Wat was de taak van de Vlaamse Bouwmeester?

"Vanuit een langetermijnvisie, in goed overleg met de verschillende administraties en met de extern betrokken partijen, bijdragen tot de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering van het architecturaal beleid van de Vlaamse Gemeenschap, teneinde een **architecturaal kwalitatieve leefomgeving** (gebouwen, infrastructuur, landschapsingrepen....) in Vlaanderen te helpen creëren."

Men wil meer kwaliteit, zonder het fenomeen 'kwaliteit' nader te omschrijven. Heeft 'kwaliteit' te maken met subjectieve 'goede smaak', met modetrends of met meer objectiveerbare (stedenbouwkundige) criteria?

CITAAT BURGEMEESER VAN LEUVEN : LOUIS TOBBACK

UIT: NAV TJDSCRIFT DIMENSION 33 - TEKST COLETTE DEMIL & STAF BELLENS

"Als we als openbaar bestuur een project moeten beoordelen als wel of geen kwaliteitsarchitectuur, heb ik een meetlat nodig, een canon.

Maar Koen Van Syngel en de zijnen zijn niet in staat om mij uit te leggen wat die kwaliteit dan precies inhoudt."

Onze vragen:

- o Hoe kan men met het aantrekken van buitenlandse architecten een typische Vlaamse architectuur tot stand brengen?
- o Hoe kan een bouwmeester de toenemende verschraling een halt toe roepen?
- o Hoe kan een bouwmeester de versnippering stoppen en de steden terug leefbaar en aantrekkelijk maken voor gezinnen met kinderen?
- o Kan een "meester" beslissen, over de hoofden heen, hoe men moet wonen?
- o Is het zinvol dat een bouwmeester de architectuur van een grote regio (gans Vlaanderen) kan bepalen?
- o Is het zinvol alleen iconische grote gebouwen te begeleiden of moet er meer gebeuren wil men de architectuur globaal in goede banen leiden?

We kunnen er de pertinente vraag architect Kati Lamens (namens NAV.) aan toevoegen:

'Hoe de communicatie verbeteren van nieuwe inzichten naar de lokale spelers die ze moeten toepassen? '

Een antwoord op deze vragen kan je vinden aan de hand van een recent voorbeeld dat de bouwmeester intens begeleid heeft, het zijn een aantal proefprojecten met geconcentreerde bebouwing die een antwoord moeten geven op de open, verspreide en ruimteverspillende bebouwing in Vlaanderen.

Een hedendaags alternatief voor de klassieke verkaveling: Middenheide in Beveren. © TVB

Is dit de kwaliteit die men wil bereiken met de Vlaamse Bouwmeester?

Zijn deze 'woonkazernes' een antwoord op de actuele woonbehoeften?

De hamvraag: zullen de mensen deze verschraalde woonomgeving en architectuur verkiezen in plaats van het gekende huis in een verkaveling?

Het antwoord is twijfelachtig, omdat dit voorstel kwalitatief niet kan concurreren met het kaveltjes huis en het gangbare rijwoning met privétuintje.

Beoordeling van architectuur is meer dan het toetsen aan de 'goede smaak van de elite'

CONCLUSIE

Stadsbouwmeester: ja , Vlaams Bouwmeester: neen

Een bouwmeester zou best ingeschakeld worden in de realisatie van 'de nieuwe stedelijkheid.'

Dit is de nieuwe immense uitdaging voor de architect van de 21° eeuw.

Het is een trendbeuk in het architectuurdenken: de herbergzaamheid en het sociale maatschappelijke aspect wegen door. Na 75 jaar van stadsdegeneratie komt er nu de heropbouw van de echte woonstad.

Het begrip 'stedelijke woonkwaliteit' moet zeer duidelijk gedefinieerd worden.

Geen bouwmeester nodig voor Vlaanderen, maar wel per stadsgewest

Topdown:

De benadering vanuit een gezagsprincipe (topdown) kan zinvol zijn op stedelijk niveau: de stadsbouwmeester als manager en coördinator.

Bottom up:

De benadering van onder uit (bottom up) wordt veelal verwaarloosd: elke architect zou een 'bouwmeester' moeten zijn, die vooral goed luistert naar de plaatselijke noden.

Woningbouw met hoge dichtheid en hoge woonkwaliteit

1..Castello project te Berlijn, architect Hinrich Baller.

2..Zero emissie woningente Berlijn, architect Deimel Oelschläger

3..Low impact cohousing in prefab.strobalenbouw te Lilac Grove, Leeds, UK.

Wil men meer kwaliteit?

Dan moeten de erelonen fiks naar omhoog. Heel wat verschraving is immers te wijten aan het feit dat een meer complexe architectuur meer werkuren vraagt en dat een architect die meer balkonnetjes voorziet ook meer werk heeft en extra werfbezoeken moet doen, niettegenstaande hij er niet echt meer mee verdient.

De gemiddelde architect straft dus zichzelf als hij meer kwaliteit wil toevoegen.